

OD ZÁKLADU DANĚ UŽ JE MOŽNĚ ODEČÍST I SMLUVNÍ VÝZKUM

Zveřejněno 21. 1. 2014

Od začátku letošního roku se výrazně rozšířily možnosti, jakými mohou firmy při podpoře výzkumných aktivit získat daňové výhody. Nově si totiž mohou od základu daně odečíst i náklady na výzkum, který zaplatí výzkumným organizacím. Dosud si přitom mohly odečíst jen výdaje na výzkum, který prováděly samy. Technická agentura ČR novelizací zákona vítá jako další krok podporující výzkum a vývoj v České republice.

„Jde o jednoznačně pozitivní změnu,“ uvedla Rut Bízková, předsedkyně Technické agentury ČR. „Nové znění zákona významně podpoří spolupráci výzkumných organizací a firem a do výzkumu přinese další prostředky.“ Po změně už delší dobu volaly právě výzkumné organizace a prosazovaly ji i další instituce, kromě Technické agentury například Svaz průmyslu a dopravy ČR.

Nové znění zákona uvítají společnosti, které hodlají provádět tzv. smluvní výzkum, na rozdíl od tzv. výzkumu kolaborativního. Pokud výzkumná organizace provádí výzkum nebo vývoj na zakázku a výsledek za úplatu zcela převádí na podnik, jedná se o nákup služby neboli o smluvní výzkum. Takový projekt nemůže být podporován dotacemi ze státního rozpočtu. Nově si však podnik může odečíst náklady na smluvní výzkum od základu daně.

Na kolaborativním výzkumu se naopak podílejí jak výzkumná organizace, tak podnik, společně nesou riziko neúspěchu a stávají se i spoluvlastníky výsledků. Takové projekty mohou být podporovány dotacemi ze státního rozpočtu. Ovšem výdaje na výzkum, na něž byla poskytnuta podpora, nesmějí být odečítány od základu daně. Je tak na firmách, aby se samy rozhodly, jaký výzkum chtějí realizovat.

Podrobnější vysvětlení úprav v zákonech:

Změnu přinesla novela zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, která nabyla účinnosti dne 1. ledna 2014. Původní úprava se z hlediska odečitatelných položek věnovala výzkumu a vývoji v § 34 a 34a. Novelizací byla zavedena další ustanovení, a to až po § 34h, přičemž pro výzkum a vývoj jsou relevantní ustanovení po § 34e.

Příslušná novela č. 458/2011 Sb., o změně zákonů související se zřízením jednoho inkasního místa a dalších změnách daňových a pojistných zákonů měla původně nabýt účinnosti v příslušné části vztahující se k výše uvedeným ustanovením až ke dni 1. 1. 2015, nicméně zákonným opatřením Senátu č. 344/2013, Sb., které bylo vydáno z důvodu rekonstrukce soukromého práva a které změnilo znění i pasáží týkajících se odečitatelných položek ve výzkumu a vývoji, došlo k posunutí účinnosti už k 1. 1. 2014.

Z původních § 34 a 34a byly jednotlivé otázky rozvedeny a pozměněny do samostatných ustanovení, např. výše odpočtu (§ 34a), odečitatelné výdaje (§ 34b) nebo definice projektu výzkumu a vývoje (§ 34c).

Z hlediska smluvního výzkumu je významné ustanovení § 34b, které nově umožňuje odečítat ze základu daně i služby související s realizací projektu, pouze však od výzkumných organizací. Zde se zákon odkazuje na definici výzkumné organizace uvedené v zákoně č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního

vývoje a inovací), konkrétně v ustanovení § 2 odst. 2 (jde o znění po novelizaci zákonem č. 110/2009, Sb.).

Zákon sice nepoužívá termín „smluvní výzkum“, nicméně je zřejmé, že z povahy tohoto ustanovení se jedná právě o smluvní výzkum ve smyslu Rámce Společenství pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací.

V platnosti přitom zůstávají další podmínky, které byly obsaženy i v předchozí úpravě, zejména zákaz odečtu výdajů, na které byla poskytnuta podpora, nebo jsou evidovány odděleně od ostatních výdajů.

Technická agentura České republiky je organizační složkou státu, která zabezpečuje přípravu a realizaci programů aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací, včetně programů pro potřeby státní správy, veřejných soutěží ve výzkumu a zadávání veřejných zakázek ve vývoji a inovacích.